

॥ तैत्तिरीय ब्राह्मणम् ॥

॥ षष्ठमः प्रश्नः ॥

॥ तैत्तिरीयब्राह्मणे तृतीयाष्टके षष्ठः प्रपाठकः ॥

अ॒ञ्जन्ति॒ त्वाम॑ध्व॒रे दे॒व॒यन्तः॑ । वन॑स्पते॒ मधु॑ना॒ दैव्ये॑न ।
यदूर्ध्व॑स्ति॒ष्ठा॒द्वि॒णो॒ह ध॑त्तात् । यद्वा॒ क्षयो॑ मा॒तुर॒स्या उ॒पस्थे॑ ।
उच्छ्र॑यस्व वनस्पते । वर्ष्म॑न्पृथि॒व्या अधि॑ । सुमि॑ती मी॒यमा॑नः ।
वर्चो॑धा य॒ज्ञवा॑हसे । समि॑द्धस्य॒ श्रय॑माणः पुरस्ता॑त् । ब्रह्म॑
वन्वानो अ॒जर॑ सु॒वीरम् ॥ १ ॥

आ॒रे अ॒स्मद॑म॒तिं बाध॑मानः । उच्छ्र॑यस्व मह॒ते सौभ॑गाय ।
ऊ॒र्ध्व ऊ॒षुणं॑ ऊ॒तये॑ । ति॒ष्ठा दे॒वो न स॑वि॒ता । ऊ॒र्ध्वो वाज॑स्य॒
सनि॑ता॒ यद॑ञ्जिभिः । वा॒घद्वि॑र्वि॒ह्याम॑हे । ऊ॒र्ध्वो नः॑ पा॒ह्य ह॑सो
नि के॒तुना॑ । विश्व॑ सम॒त्रिण॑न्दह । कृ॒धी न॑ ऊ॒र्ध्वा च॒ रथा॑य
जी॒वसे॑ । वि॒दा दे॒वेषु॑ नो दु॒वः ॥ २ ॥

जा॒तो जा॑यते सुदि॒न॒त्वे अह्ना॑म् । सम॒र्य आ वि॒दथे॒
वर्ध॑मानः । पुन॑न्ति॒ धीरा॑ अप॒सो मनी॑षा । दे॒व॒या विप्र॑ उ॒दिय॑ति
वाच॑म् । युवा॑ सु॒वासाः॒ परि॑वीत॒ आगा॑त् । स उ॒ श्रेया॑न्भवति॒

जायमानः। तं धीरांसः कवय उन्नयन्ति। स्वाधियो
मनसा देवयन्तः। पृथुपाजा अमर्त्यः। घृतनिर्णिख्स्वाहुतः।
अग्निर्यज्ञस्य हव्यवाट। तं सुबाधो यतः सुचः। इत्था
धिया यज्ञवन्तः। आचक्रुरग्निमृतये। त्वं वरुण उत मित्रो
अग्ने। त्वां वर्धन्ति मतिभिर्वसिष्ठाः। त्वे वसु सुषणनानि
सन्तु। यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः॥३॥

सुवीरं दुवः स्वाहुतोऽष्टौ च॥ [१]

होता यक्षदग्निं सुमिधा सुषमिधा समिद्धं नाभा
पृथिव्याः सङ्गथे वामस्य। वर्षमन्दिव इडस्पदे वेत्वाऽऽज्यस्य
होतर्यजं। होता यक्षत्तनूनपातमदितेर्गर्भं भुवनस्य गोपाम्।
मध्वाद्य देवो देवेभ्यो देवयानान्पथो अनक्तु वेत्वाऽऽज्यस्य
होतर्यजं। होता यक्षन्नराशंसं नृशस्त्रं नृङ्ः प्रणेत्रम्।
गोभिर्वपावान्धस्याद्वीरैः शक्तीवान्नथैः प्रथमया वा हिरण्यैश्चन्द्री
वेत्वाऽऽज्यस्य होतर्यजं। होता यक्षदग्निमिड ईडितो देवो
देवां आवक्षद्दूतो हव्यवाडमूरः। उपेमं यज्ञमुपेमां देवो
देवहूतिमवतु वेत्वाऽऽज्यस्य होतर्यजं। होता यक्षद्वरुहिः
सुष्टरीमोर्णम्रदा अस्मिन् यज्ञे वि च प्र च प्रथताङ्

स्वासस्थं देवेभ्यः। एमैनदद्य वसंवो रुद्रा आदित्याः संदन्तु
प्रियमिन्द्रस्यास्तु वेत्वाऽऽज्यस्य होतर्यजं॥४॥

होता यक्षदुर ऋष्याः कवप्यो कौषधावनीरुदाताभीर्जिहतां
विपक्षोभिः श्रयन्ताम्। सुप्रायणा अस्मिन् यज्ञे
विश्रयन्तामृतावृधो वियन्त्वाज्यस्य होतर्यजं। होता
यक्षदुषासानक्ता बृहती सुपेशसा नृः पतिभ्यो योनिं
कृण्वाने। सः स्मयमाने इन्द्रेण देवैरेदं बर्हिः सीदतां
वीतामाज्यस्य होतर्यजं। होता यक्षद्वैव्या होतारा
मन्द्रा पोतारा कवी प्रचेतसा। स्विष्टमुद्यान्यः करदिषा
स्वभिगूर्तमन्य ऊर्जा सतवसेमं यज्ञं दिवि देवेषु धत्तां
वीतामाज्यस्य होतर्यजं। होता यक्षत्तिस्त्रो देवीरपसामपस्तमा
अच्छिद्रमद्येदमपस्तन्वताम्। देवेभ्यो देवीर्देवमपो
वियन्त्वाज्यस्य होतर्यजं। होता यक्षत्त्वष्टारमचिष्टुमपाकं
रेतोधां विश्रवसं यशोधाम्। पुरुरूपमकामकर्शनं
सुपोषः पोषैः स्यात्सुवीरो वीरैर्वेत्वाऽऽज्यस्य होतर्यजं।
होता यक्षद्वनस्पतिमुपावस्रक्षद्वियो जोष्टारं शशमन्नरः।
स्वदात्स्वधितिर्ऋतुथाद्य देवो देवेभ्यो हव्यावाङ्वेत्वाऽऽज्यस्य
होतर्यजं। होता यक्षदग्निः स्वाहाऽऽज्यस्य स्वाहा मेदसः

स्वाहा॑ स्तो॒काना॑ऽ स्वाहा॑ स्वाहा॑कृ॒तीना॑ऽ स्वाहा॑
ह॒व्यसू॑क्तीनाम्। स्वाहा॑ दे॒वाः॑ आ॒ज्य॒पा॒न्थस्वाहा॑ऽग्नि॑
हो॒त्राञ्जु॑षा॒णा अ॒ग्न आ॒ज्यस्य॑ वियन्तु होत॒र्यजं॑॥५॥

प्रियमिन्द्रस्यास्तु वेत्वाऽऽज्यस्य होत॒र्यजं॑ सुवीरौ वीरैर्वेत्वाऽऽज्यस्य होत॒र्यजं॑ च॒त्वारि॑
च (अ॒ग्नि॒न्त॒नू॒नपा॑त॒न्नरा॑शः॒संम॑ग्निमिड ईडितो ब॒र्हिर्दु॑रं उ॒पासा॑न॒क्ता दै॒व्या तिस्र॑स्त्वष्टां
व॒नस्प॑तिम॒ग्निम्। प॒ञ्च वे॒त्वेकौ॑ वि॒यन्तु॑ द्वि॒र्वी॒तामे॑कौ वि॒यन्तु॑ द्वि॒र्वे॒त्वेकौ॑ वि॒यन्तु॑ होत॒र्यजं॑॥)[२]

समि॑द्धो अ॒द्य म॒नुषो॑ दुरो॒णे। दे॒वो दे॒वान् य॑जसि
जा॒तवे॑दः। आ च॒ वह॑ मि॒त्रम॑हश्चि॒कित्वा॑न्। त्वं द॒तुः
क॒वि॒र॒सि प्र॑चे॒ताः। त॒नू॒नपा॑त्प॒थ ऋ॒तस्य॑ या॒नान्। म॒ध्वा
स॒म॒ञ्ज॑न्थस्व॒दया॑ सु॒जिह्वा॑। म॒न्मा॑नि धी॒भि॒रु॒त य॒ज्ञमृ॑न्धन्।
दे॒व॒त्रा च॑ कृ॒णु॒ह्यध्व॑रं नः। न॒रा॒शः॒सस्य॑ म॒हि॒मा॒न॑मेषाम्।
उप॑ स्तोषाम॒ यज॑तस्य॒ यज्ञैः॑॥६॥

ते सु॒क्रत॑वः शुच॑यो धि॒य॒न्धाः। स्व॑दन्तु दे॒वा उ॒भया॑नि
ह॒व्या। आ॒जु॒ह्वा॑न् ई॒ड्यो व॑न्द्यश्च। आ॒या॑ह्य॒ग्ने व॑सु॒भिः
स॒जोषा॑ः। त्वं दे॒वाना॑म॒सि य॒ह्वा हो॑ता। स ए॒नान् य॑क्षीषि॒तो
य॒जी॑यान्। प्रा॒ची॒नं ब॒र्हिः प्र॑दिशा॒ पृथि॑व्याः। व॒स्तो॑र॒स्या
वृ॑ज्यते॒ अ॒ग्ने अ॒ह्ना॑म्। व्यु॑ प्रथते वि॒तरं॑ वरी॒यः। दे॒वेभ्यो॑
अ॒दि॒तये॑ स्यो॒नम्॥७॥

व्यचस्वतीरुर्विया विश्रयन्ताम्। पतिभ्यो न जनयः
 शुम्भमानाः। देवीर्द्वारो बृहतीर्विश्वमिन्वाः। देवेभ्यो भवथ
 सुप्रायणाः। आसुष्वयन्ती यजते उपांके। उषासानक्ता
 सदतां नि योनौ। दिव्ये योषणे बृहती सुरुक्मे। अधि
 श्रियः शुक्रपिशं दधाने। दैव्या होतारा प्रथमा सुवाचा।
 मिमाना यज्ञं मनुषो यजध्ये॥८॥

प्रचोदयन्ता विदथेषु कारू। प्राचीनं ज्योतिः प्रदिशा
 दिशन्ता। आ नो यज्ञं भारती तूयमेतु। इडां मनुष्वदिह
 चेतयन्ती। तिस्रो देवीर्बृहदिरेदः स्योनम्। सरस्वती स्वपंसः
 सदन्तु। य इमे द्यावापृथिवी जनित्री। रूपैरपिः शद्भुवनानि
 विश्वा। तमद्य होतरिषितो यजीयान्। देवं त्वष्टारमिह यक्षि
 विद्वान्॥९॥

उपावसृजत्मन्यां समञ्जन्। देवानां पार्थ ऋतुथा हवीःषि।
 वनस्पतिः शमिता देवो अग्निः। स्वदन्तु हव्यं मधुना घृतेन।
 सद्यो जातो व्यमिमीत यज्ञम्। अग्निर्देवानामभवत्पुरोगाः।
 अस्य होतुः प्रदिश्युतस्य वाचि। स्वाहाकृतः हविरदन्तु
 देवाः॥१०॥

अ॒ग्निर्होता॑ नो अध्व॒रे। वा॒जी सन्परि॑णीयते। दे॒वो दे॒वेषु॑
य॒ज्ञियः॑। परि॑त्रिवि॒ष्टप॑ध्वरम्। यात्य॒ग्नी र॒थीरि॑व। आ दे॒वेषु॑
प्रयो॒ दध॑त्। परि॒ वाज॑पतिः क॒विः। अ॒ग्निर्ह॒व्यान्य॑क्रमीत्।
दध॒द्रत्नानि॑ दा॒शुषे॑॥११॥

अ॒ग्निर्होता॑ नो नव॑॥ _____ [४]

अजै॑द॒ग्निः। अस॑न॒द्वाज॑न्नि। दे॒वो दे॒वेभ्यो॑ ह॒व्यावा॑द।
प्राञ्जो॑भिर्हिन्वा॒नः। धेना॑भिः कल्प॑मानः। य॒ज्ञस्यायुः॑ प्रति॒रन्।
उप॒ प्रेष्य॑ होतः। ह॒व्या दे॒वेभ्यः॑॥१२॥

अजै॑द॒ष्टौ॥ _____ [५]

दै॒व्याः श॑मितार उ॒त म॑नुष्या॒ आर॑भध्वम्। उप॑नयत् मे॒ध्या
दुरः॑। आ॒शासा॑ना मे॒धप॑तिभ्यां मे॒धम्। प्रा॒स्मा अ॒ग्निं भ॑रत।
स्तृ॒णीत॑ ब॒र्हिः। अ॒न्वेन॑ मा॒ता म॑न्यताम्। अनु॑ पि॒ता। अनु॑
भ्रा॒ता स॑ग॒र्भ्यः। अनु॑ सखा॒ सयू॑थ्यः। उ॒दी॒चीना॑ अस्य प॒दो
नि॒धत्तात्॑॥१३॥

सूर्यं॑ चक्षु॑र्गमयतात्। वातं॑ प्रा॒णम॒न्वव॑सृजतात्। दि॒शः
श्रो॒त्रम्। अ॒न्तरि॑क्ष॒मसु॑म्। पृ॒थि॒वी स॑रीरम्। ए॒क॒धाऽस्य॑
त्वच॒माच्छ॑तात्। पु॒रा नाभ्या॑ अपि॒शसो॑ व॒पामु॑त्खि॑दतात्।

अ॒न्तरे॒वोष्माणं॑ वारयतात्। श्ये॒नम॑स्य॒ वक्षः॑ कृणुतात्।
प्र॒शसा॑ बा॒हू॥१४॥

श॒ला दो॒षणी॑। क॒श्यपे॒वाँसा॑। अ॒च्छि॒द्रे श्रो॒णी॑।
क॒वषो॑रू स्ने॒कपर्णा॑ष्ठीवन्ता॑। षड्वि॑ंशतिरस्य॒ वङ्क॑यः।
ता अ॒नु॒ष्ठो॒च्याव॑यतात्। गात्रं॑ गात्रम॒स्यानू॑नं कृणुतात्।
ऊ॒व॒ध्य॒गो॒हं पा॒र्थिवं॑ खनतात्। अ॒स्त्रा र॒क्षः स॑सृजतात्।
व॒नि॒ष्ठुम॑स्य॒ मा रा॑विष्ट॥१५॥

उरू॒कं म॒न्यमा॑नाः। नेद्व॑स्तो॒के तन॑ये। रवि॑तारवच्छमि॒तारः॑।
अ॒ग्नि॒गो श॒मी॒ध्वम्। सु॒शर्मि॑ शमीध्वम्। श॒मी॒ध्वम॑ग्निगो।
अ॒ग्नि॒गु॒श्चापा॑पश्च। उ॒भौ दे॒वाना॑ँ शमि॒तारौ॑। तावि॒मं प॒शूँ
श्र॑पयतां प्रवि॒द्वाँसौ॑। यथा॑यथाऽस्य॒ श्रप॑णन्तथा॑तथा॥१६॥

ध॒त्ताद्वा॒हू मा रा॑विष्ट॒ तथा॑तथा॥ [६]

जुष॑स्व स॒प्रथ॑स्तमम्। वचो॑ दे॒वप्सर॑स्तमम्। ह॒व्या जु॒ह्वान॑
आ॒सनि॑। इ॒मं नो॑ य॒ज्ञम॒मृते॑षु धेहि। इ॒मा ह॒व्या जा॑तवेदो
जुष॑स्व। स्तो॒काना॑मग्ने मेद॑सो घृ॒तस्य॑। होतुः॑ प्राशा॑न प्रथ॒मो
नि॒षद्य॑। घृ॒तव॑न्तः पावक॑ ते। स्तो॒काः श्रौ॑तन्ति॒ मेद॑सः। स्व॒धर्मं॑
दे॒ववी॑तये॥१७॥

श्रेष्ठं नो धेहि वार्यम्। तुभ्यः स्तोका घृतश्रुतः। अग्ने
 विप्राय सन्त्या ऋषिः श्रेष्ठः समिध्यसे। यज्ञस्य प्राविता
 भवा। तुभ्यः श्रोतन्त्यग्निगो शचीवः। स्तोकासो अग्ने मेदसो
 घृतस्य। कविशस्तो बृहता भानुनागाः। हव्या जुषस्व मेधिर।
 ओजिष्ठन्ते मध्यतो मेद उद्धृतम्। प्र ते वयं ददामहे। श्रोतन्ति
 ते वसो स्तोका अधित्वचि। प्रति तान्देवशोविहि॥१८॥

देववीतय उद्धृतीन्नि च॥ [७]

आवृत्रहणा वृत्रहभिः शुष्मैः। इन्द्र यातन्नमोभिरग्ने अर्वाक्।
 युवः राधोभिरकंवेभिरिन्द्र। अग्ने अस्मे भवतमुत्तमेभिः। होता
 यक्षदिन्द्राग्नी। छागस्य वपाया मेदसः। जुषेताः हविः।
 होतर्यजं। विह्यख्यन्मनसा वस्य इच्छन्। इन्द्राग्नी ज्ञास उत
 वा सजातान्॥१९॥

नान्या युवत्प्रमतिरस्ति मह्यम्। स वा धियं
 वाजयन्तीमतक्षम्। होता यक्षदिन्द्राग्नी। पुरोडाशस्य
 जुषेताः हविः। होतर्यजं। त्वामीडते अजिरं दूत्याय।
 हविष्मन्तः सदमिन्मानुषासः। यस्य देवैरासंदो बरुहिरग्ने।
 अहान्यस्मै सुदिना भवन्तु। होता यक्षदग्निम्। पुरोडाशस्य
 जुषताः हविः। होतर्यजं॥२०॥

सृजान्निन्दे च॥ _____ [८]

गीर्भिर्विप्रः प्रमतिमिच्छमानः। ईदृ॑ रयिं यशसं
पूर्वभाजम्। इन्द्रा॑ग्नी वृत्रहणा सुवज्रा। प्र णो नव्यै॑भिस्तिरतं
दे॒ष्णैः। माच्छे॑द्वा र॒श्मीर॑ति॒ नाध॑मानाः। पि॒तृणां॑
शक्ती॑रनुयच्छमानाः। इन्द्रा॑ग्निभ्यां कं वृष॑णो मदन्ति। ताह्य॑द्रीं
धि॒षणा॑या उ॒पस्थे॑। अ॒ग्निं सु॑दी॒तिं सु॑दृशं गृणन्तः।
न॒म॒स्याम॒स्त्वेड्यं॑ जा॒तवे॑दः। त्वां दू॒तम॑र॒तिं ह॑व्य॒वाह॑म्।
दे॒वा अ॑कृ॒ण्वन्न॑मृतस्य॒ नाभि॑म्॥२१॥

जातवेदो द्वे च॥ _____ [९]

त्व॑ ह्य॒ग्ने प्र॑थ॒मो म॒नोता॑। अ॒स्या धि॒यो अ॒भ॒वो
दस्म॑होता॑। त्व॑ सीं वृष॑न्नकृ॒णोर्दु॑ष्टरी॑तु। स॒हो वि॒श्वस्मै॑
सह॑से सह॑ध्यै। अ॒धा हो॒ता न्य॑सीदो॒ यजी॑यान्। इ॒डस्प॑द
इ॒षय॑न्नीड्यः सन्। तं त्वा॒ नरः॑ प्रथ॒मं दे॑व॒यन्तः॑। म॒हो रा॒ये
चि॒तय॑न्तो॒ अनु॑गमन्। वृ॒तेव॑ यन्तं ब॒हुभि॑र्वस॒व्यैः। त्वे र॒यिं
जा॑गृ॒वांसो॑ अनु॑गमन्॥२२॥

रु॒शन्त॑म॒ग्निं द॑र॒शतं॑ बृ॒हन्त॑म्। व॒पाव॑न्तं वि॒श्वहा॑
दी॒दि॒वांस॑म्। प॒दं दे॒वस्य॑ नम॑सा वि॒यन्तः॑। श्र॒व॒स्यवः॑ श्र॒व॑

आप॒न्नमृ॑क्तम्। नामा॑नि चि॒द्वधि॑रे य॒ज्ञिया॑नि। भ॒द्रायां॑ ते
रण॑यन्त॒ सन्दृ॑ष्टौ। त्वां वर्ध॑न्ति क्षि॒तयः॑ पृथि॒व्याम्। त्वं
रायं॑ उ॒भया॑सो॒ जना॑नाम्। त्वं त्रा॒ता त॑रणे॒ चेत्यो॑ऽभूः। पि॒ता
मा॒ता स॒दमि॒न्मानु॑षाणाम्॥२३॥

सप॑र्येण्यः स प्रि॒यो वि॒श्वं॒ग्निः। होता॑ म॒न्द्रो निष॑सादा
यजी॑यान्। तं त्वा॑ व॒यं द॒म आ दी॑दिवा॒सम्। उप॑जु॒बाधो॑
नम॑सा सदेम। तं त्वा॑ व॒यं सु॒धियो॑ नव्य॑मग्ने। सु॒म्नाय॑व
ईम॑हे देव॒यन्तः॑। त्वं वि॒शो अ॒नयो॑ दी॒द्यानः॑। दि॒वो अ॒ग्ने बृ॒हता
रो॑च॒नेन॑। वि॒शां क॒विं वि॒श्वप॑ति॒ः शश्व॑तीनाम्। नि॒तोश॑नं वृष॒भं
च॑र्षणी॒नाम्॥२४॥

प्रेती॑षणि मि॒षय॑न्तं पाव॒कम्। राज॑न्तम॒ग्निं य॑ज॒तः
र॑यी॒णाम्। सो अ॒ग्न ई॒जे श॒शमे॑ च॒ म॒र्तः। यस्तु॑
आन॑द॒त्समि॑धा॒ हव्य॑दा॒तिम्। य आ॒हुतिं॑ परि॒ वेदा॑ नमो॑भिः।
वि॒श्वेत्स॒वा॒मा द॑धते॒ त्वोतः॑। अ॒स्मा उ॑ ते॒ महि॑ म॒हे वि॑धेम।
नमो॑भिर॒ग्ने स॒मिधो॑त॒ हव्यैः॑। वेदी॑सूनो॒ सह॑सो गी॒र्भिरु॒क्थैः॑।
आ ते॑ भ॒द्राया॑ः सु॒म॒तौ य॑तेम॥२५॥

आ यस्त॑तन्थ॒ रोद॑सी॒ विभा॑सा। श्रवो॑भिश्च श्रव॒स्य॑स्तरु॒त्रः।

बृहद्भिर्वाजैः स्थविरेभिस्मै। रेवद्विरग्ने वितुरं वि भाहि।
 नृवद्वंसो सदमिद्धेह्यस्मै। भूरितोकाय तनयाय पश्वः। पूर्वीरिषो
 बृहतीरारे अघाः। अस्मे भद्रा सौश्रवसानि सन्तु। पुरूण्यग्ने
 पुरुधा त्वाया। वसूनि राजन्वसुताते अश्याम्। पुरूणि हि
 त्वे पुरुवार सन्ति। अग्ने वसु विधते राजनित्वे॥२६॥

जागृवांसो अनुग्मन्मानुषाणाश्चर्षणीनां यंतेमाश्यान्द्वे च॥—————[१०]

आभरतं शिक्षतं वज्रबाहू। अस्मां इन्द्राग्नी अवतं
 शचीभिः। इमे नु ते रश्मयः सूर्यस्य। येभिः सपित्वं पितरो
 न आयन्। होता यक्षदिन्द्राग्नी। छागंस्य हविष आत्तामद्य।
 मध्यतो मेद उद्धृतम्। पुरा द्वेषोभ्यः। पुरा पौरुषेय्या गृभः।
 घस्तान्नूनम्॥२७॥

घासे अज्राणां यवसप्रथमानाम्। सुमत्क्षराणां
 शतरुद्रियाणाम्। अग्निष्वात्तानां पीवोपवसनानाम्। पार्श्वतः
 श्रोणितः शितामत उथ्सादतः। अङ्गादङ्गादवत्तानाम्। करत
 एवेन्द्राग्नी। जुषेतां हविः। होतर्यजं। देवेभ्यो वनस्पते
 हवीषि। हिरण्यपर्णं प्रदिवस्ते अर्थम्॥२८॥

प्रदक्षिणिद्रशनयां नियूय। ऋतस्य वक्षि पथिभी

रजिष्ठैः। होता यक्षद्वनस्पतिमभिहि। पिष्टतमया
 रभिष्ठया रशनयाधित। यत्रेन्द्राग्रियोश्छागस्य हविषः
 प्रिया धामानि। यत्र वनस्पतेः प्रिया पाथांसि।
 यत्र देवानामाज्यपानां प्रिया धामानि। यत्राग्नेर्होतुः
 प्रिया धामानि। तत्रैतं प्रस्तुत्येवोपस्तुत्ये वोपावस्रक्षत्।
 रभीयांसमिव कृत्वी॥२९॥

करदेवं देवो वनस्पतिः। जुषतां हविः। होतर्यजं।
 पिप्रीहि देवां उशतो यविष्ठ। विद्वां ऋतूँर्ऋतुपते यजेह।
 ये दैव्यां ऋत्विजस्तेभिरग्ने। त्वं होतृणामस्यायजिष्ठः।
 होता यक्षदग्निं स्विष्टकृतम्। अयादग्निरिन्द्राग्रियोश्छागस्य
 हविषः प्रिया धामानि। अयाद्वनस्पतेः प्रिया पाथांसि।
 अयाद्वेवानामाज्यपानां प्रिया धामानि। यक्षदग्नेर्होतुः
 प्रिया धामानि। यक्षत्स्वं महिमानम्। आयजतामेज्या
 इषः। कृणोतु सो अध्वरा जातवेदाः। जुषतां हविः।
 होतर्यजं॥३०॥

नूनमर्थं कृत्वी पाथांसि सप्त च॥ [११]

उपो ह यद्विदथं वाजिनो गूः। गीर्भिर्विप्राः

प्रमतिमिच्छमानाः। अर्वन्तो न काष्ठान्नक्षमाणाः।
 इन्द्राग्नी जोहुवतो नरस्ते। वनस्पते रशनयाऽभिधाय।
 पिष्टतमया वयुनानि विद्वान्। वह देवत्रा दिधिषो
 हवींषि। प्र चंदातारममृतेषु वोचः। अग्निं स्विष्टकृतम्।
 अयाङ्गिरिन्द्राग्नियोश्छागस्य हविषः प्रिया धामानि॥३१॥

अयाङ्गनस्पतेः प्रिया पाथांसि। अयाङ्गवानामाज्यपानां
 प्रिया धामानि। यक्षदग्नेरहोतुः प्रिया धामानि। यक्षत्स्व
 महिमानम्। आयंजतामेज्या इषः। कृणोतु सो अध्वरा
 जातवेदाः। जुषतां हविः। अग्ने यदद्य विशो अध्वरस्य
 होतः। पावक शोचे वेष्ट्वं हि यज्वां। ऋता यंजासि महिना
 वियद्भूः। हव्या वह यविष्ठ या तै अद्य॥३२॥

धामानि भूरकं च॥—————[१२]

देवं बर्हिः सुदेवं देवैः स्यात्सुवीरं वीरैर्वस्तोर्वृज्येताक्तोः
 प्रभ्रियेतात्यन्यान्नाया बर्हिष्मतो मदेम वसुवने वसुधेयस्य
 वेतु यजं। देवीद्वारः सङ्घाते विद्वीर्यामञ्छिथिरा ध्रुवा
 देवहूतौ वत्स ईमेनास्तरुण आमिमीयात्कुमारो
 वा नवजातो मैना अर्वा रेणुककाटः पृणग्वसुवने

वसुधेयस्य वियन्तु यजं। देवी उषासानक्ताऽद्यास्मिन्
 यज्ञे प्रयत्यहेतामपि नूनं दैवीर्विशः प्रायांसिष्टाः सुप्रीते
 सुधिते वसुवने वसुधेयस्य वीतां यजं। देवी जोष्टी
 वसुधिती ययोरन्याऽघाद्वेषांसि युयवदान्यावक्षद्वसु
 वार्याणि यजमानाय वसुवने वसुधेयस्य वीतां यजं।
 देवी ऊर्जाहुती इषमूर्जमन्यावक्षथ्सग्धिः सपीतिमन्या
 नवेन पूर्वन्दयमानाः स्याम पुराणेन नवन्तामूर्जमूर्जाहुती
 ऊर्जयमाने अधातां वसुवने वसुधेयस्य वीतां यजं।
 देवा दैव्या होतांरा नेष्टांरा पोतांरा हुताघशःसावाभरद्वसू
 वसुवने वसुधेयस्य वीतां यजं। देवीस्तिस्त्रस्तिस्त्रो देवीरिडा
 सरस्वती भारती द्यां भारत्यादित्यैरस्पृक्षथ्सरस्वतीमः
 रुद्रैर्यज्ञमावीदिहैवेडया वसुमत्या सधमादं मदेम वसुवने
 वसुधेयस्य वियन्तु यजं। देवो नराशःसंस्त्रिशीर्षा
 षडक्षः शतमिदेनःशितिपृष्ठा आदधति सहस्रमीं प्रवहन्ति
 मित्रावरुणेदस्य होत्रमरहतो बृहस्पतिः स्तोत्रमश्विना-
 ऽऽध्वर्यवं वसुवने वसुधेयस्य वेतु यजं। देवो
 वनस्पतिर्वरुषप्रावा घृतनिर्णिग्धामग्रेणास्पृक्षदान्तरिक्षं

मध्येनाप्राः पृथिवीमुपरेणादृ॥ हीद्वसुवने वसुधेयस्य वेतु
 यज। देवं बर्हिर्वारितीनां निधेधाऽसि प्रच्युतीनामप्र-
 च्युतन्निकामधरणं पुरुस्पारुहं यशस्वदेना बर्हिषाऽन्या
 बर्हीऽष्यभि प्याम वसुवने वसुधेयस्य वेतु यज। देवो
 अग्निः स्विष्टकृत्सुद्रविणा मन्द्रः कविः सत्यमन्माऽऽयजी
 होता होतुर्होतुरायजीयानग्रे यान्देवानयाड्याः अपिप्रेर्ये
 ते होत्रे अमथ्सत ताः संसनुषीः होत्रां देवङ्गमान्दिवि
 देवेषु यज्ञमेरयेमः स्विष्टकृच्चाग्रे होताऽभूर्वसुवने वसुधेयस्य
 नमोवाके वीहि यज॥ ३३॥

यजैकं च॥ _____ [१३]

देवं बर्हिः। वसुवने वसुधेयस्य वेतु। देवीद्वारः। वसुवने
 वसुधेयस्य वियन्तु। देवी उषासानक्ता। वसुवने वसुधेयस्य
 वीताम्। देवी जोष्ट्री। वसुवने वसुधेयस्य वीताम्। देवी
 ऊर्जाहुती। वसुवने वसुधेयस्य वीताम्॥ ३४॥

देवा दैव्या होताः। वसुवने वसुधेयस्य वीताम्।
 देवीस्तिस्तिस्तिस्ती देवीः। वसुवने वसुधेयस्य वियन्तु। देवो
 नराशंसः। वसुवने वसुधेयस्य वेतु। देवो वनस्पतिः।

वसुवने वसुधेयस्य वेतु। देवं बरुहिर्वारितीनाम्। वसुवने
वसुधेयस्य वेतु॥ ३५॥

देवो अग्निः स्विष्टकृत्। सुद्रविणा मन्द्रः कविः।
सत्यमन्मायजी होता। होतुर्होतुरायजीयान्। अग्ने
यान्देवानयात्। या९ अपिप्रेः। ये ते होत्रे अमथ्सत। ता९
संसनुषी९ होत्रान्देवङ्गमाम्। दिवि देवेषु यज्ञमेरयेमम्।
स्विष्टकृचाग्ने होताऽभूः। वसुवने वसुधेयस्य नमोवाके
वीहि॥ ३६॥

वीतां वेत्वभूरेकं च॥ ————— [१४]

अग्निमद्य होतारमवृणीतायं यजमानः पचन्पक्तीः
पचन्पुरोडाशं बध्नन्निन्द्राग्निभ्यां छाग९ सूपस्था अद्य
देवो वनस्पतिरभवदिन्द्राग्निभ्यां छागेनाघस्तान्तं मैदस्तः
प्रतिपचताग्रभीष्टामवीवृधेतां पुरोडाशेन त्वामद्यर्ष आर्षेय
ऋषीणान्नपादवृणीतायं यजमानो बहुभ्य आ सङ्गतेभ्य
एष मै देवेषु वसु वार्या यक्ष्यत इति ता या देवा
देवदानान्यदुस्तान्यस्मा आ च शास्वा च गुरस्वेषितश्च
होतरसि भद्रवाच्याय प्रेषितो मानुषः सूक्तवाकाय सूक्ता
ब्रूहि॥ ३७॥

अ॒ग्निम॒द्यैकम्॥ [१५]

अ॒ञ्जन्ति॒ होता॑ यक्ष॒त्समि॑द्धो अ॒द्याग्नि॑रजै॒द्व्यां जु॑षस्वा वृ॒त्रह॑णा गी॒र्भिस्त्व॑
ह्याभ॑रत॒मुपो॑ह॒ यदे॒वं ब॒र्हिः सु॑दे॒वं दे॒वं ब॒र्हिर्ग॒ग्निम॒द्य पञ्च॑दश॥१५॥

अ॒ञ्जन्त्य॒ग्निर्होता॑ नो गी॒र्भिरु॑पो ह॒ यद्वि॑दथ॒ वाजि॑नः स॒प्तत्रि॑ंशत्॥३७॥

अ॒ञ्जन्ति॑ सू॒क्ताब्रू॑हि॥

हरिः ओम्॥

॥इति श्रीकृष्णयजुर्वेदीयतैत्तिरीयब्राह्मणे तृतीयाष्टके षष्ठः
प्रपाठकः समाप्तः॥